

DE MONTESSORI BABY

HOE JE JE BABY OMRINGT MET LIEFDE,
RESPECT EN BEGRIP

SIMONE DAVIES EN JUNNIFA UZODIKE

UITGEVERIJ BRANDT | AMSTERDAM 2021

INHOUD

1

INLEIDING

- Het wordt tijd dat we anders naar baby's gaan kijken 12
- Ons montessoriverhaal 13
- Waarom wij van baby's houden 15
- Wat we over baby's moeten weten 16
- Hoe moet je dit boek lezen? 18
- Wat baby's ons eigenlijk proberen te vertellen 20

2

MONTESSORIPRINCIPES VOOR BABY'S

- Wat zeg je? Montessori voor baby's? 22
- Een beknopte geschiedenis van Montessori 23
- Wat is de montessorimethode? 24
- Enkele belangrijke montessoriprincipes 25
 - De absorberende geest 25
 - Menselijke instincten 26
 - Gevoelige fasen 28
 - Gedrag observeren 30
 - De voorbereide omgeving 24

3

VAN DE CONCEPTIE TOT DE EERSTE 6 WEKEN

- De conceptie 38
- De zwangerschap 39
- De geboorte 46
- Symbiose - de eerste 6 tot 8 weken met je baby 51
 - Voelen 54
 - Horen 55
 - Zien 55
- De stem van de pasgeborene: een interview met Karin Slabaugh 57

4

JE HUIS INRICHTEN

- Ruimtes inrichten in de stijl van Montessori 62
- Baby's hebben niet zo heel veel nodig 62
- Zorg voor 'ja'-ruimtes 64
- Observeer, bewaar en wissel af 66
- Kamer voor kamer 67
- Vragen bij het vloerbed 74
- Tips voor lastige situaties 76
 - Als er oudere broertjes en zusjes zijn 76
 - Kleine ruimtes 77
 - Ruim je rommel op 77
- Het huis inrichten voor een dreumes 78
- De voordelen van een montessori-inrichting 80
- Een montessorihuis vanuit het perspectief van baby Zach, zestien maanden oud 84
- Rondleiding 87

5

EEN MONTESSORI-OPVOEDING VOOR BABY'S

- Vertrouwen 94
- Acceptatie 95
- Respect 96
- Prettige en duidelijke grenzen stellen 100
- Concentratie bevorderen 103
- Bewegingsvrijheid 105
- Een veilige hechting 106
- Als je baby huilt 108
- Zijn gids zijn 109
- Vorm geven aan zijn kijk op de wereld 111
- De band met je baby koesteren 112
- Doe het rustig aan 113

6

MONTESSORI-ACTIVITEITEN VOOR BABY'S

DEEL EEN INTRODUCTIE BIJ ACTIVITEITEN

- Zo kun je de ontwikkeling van je baby stimuleren 116
 - Bereid de ruimte voor en voorkom dat jij de entertainer wordt 120
 - Zo help je je baby als hij vastzit of met iets worstelt 122
- Nog enkele opmerkingen over activiteiten voor baby's 123

DEEL TWEE TAALONTWIKKELING

- 0 tot 3 maanden 127
- 3 tot 6 maanden 131
- 6 tot 9 maanden 133
- 9 tot 12 maanden 133
- 12 maanden en ouder 134
- Talige mijlpalen in het eerste jaar 135
- Tweetaligheid 137

DEEL DRIE BEWEGING

- 0 tot 3 maanden 141
- Grijpen en andere motorische ontwikkelingen 3 tot 6 maanden 149
- 6 tot 9 maanden 154
- 9 tot 12 maanden 159
- Ontwikkeling van de grove motoriek 161

DEEL VIER ANDERE ACTIVITEITEN

- Muziek 166
- Activiteiten buitenshuis 167
- Bewegen in het eerste jaar 168

MONTESSORI IN PRAKTIJK BRENGEN

DEEL EEN HET DAGELIJKS LEVEN

Het dagelijks ritme 174
Rituelen 175
Eten 176
Slapen 187

DEEL TWEE LICHAMELIJKE VERZORGING

Kleding 199
Verschonen 200
Badden 202
Reizen per auto 203
De baby dragen 204
Tanden krijgen 204
De speen 205
Delen 206
Krampjes en reflux 206
Schermtijd 207

DEEL DRIE ALGEMENE VRAGEN

Slaan/gooien/bijten/duwen 208
Als je baby erg afhankelijk is en last heeft van
verlatingsangst 211
Dingen aanraken en in de mond stoppen 212
Je dagelijkse taken uitvoeren 213
Montessori met een beperkt budget 213

DEEL VIER ANDERE ACTIVITEITEN

Broers en zussen 215
Tweelingen 218
Te vroeg geboren baby's 219
Adoptieouders 219
Lichamelijke handicaps of neurologische
afwijkingen 220

VOORBEREIDINGEN VAN DE VOLWASSENE

Je rol als volwassene 224
Jezelf voorbereiden 225
Intellectuele voorbereiding 225
Lichamelijke voorbereiding 226
Emotionele en spirituele voorbereiding 228
Zelfvertrouwen en
vergevingsgezindheid 230
49 ideeën om rustig te blijven 232
Je doet je best 232

SAMENWERKEN

Je hoeft het niet alleen te doen 234
De alleenstaande ouder en co-ouderschap 237
Dezelfde golflengte vinden 238
Wat belangrijk is bij de dagopvang of
gastouder 243
Afscheid nemen van je baby 245
Opmerkingen van je baby voor het bezoek 246

WAT KOMT HIERNA?

De dreumes- en peuterjaren 250
De jaren die volgen 252
Vier ontwikkelingsperiodes 254
De weg naar rust 256

BIJLAGEN

Ontwikkelingen en voorbereidingen per
maand 266
Activiteiten voor je baby 272
Primitieve reflexen 281
Meer informatie 282

ONLINE BRONNEN

GA NAAR [WORKMAN.COM/ PRODUCTS/THE-MONTESSORI-BABY](https://workman.com/products/the-montessori-baby) (ENGELSTALIG) VOOR:

Junnifa's observatie van Solu - van de geboorte
tot 15 weken
Tijdlijn met psychomotorische ontwikkelingen
Zo maak je een topponcino
Zo maak je een montessorimobile
Zo maak je een patchworkbal
Zo maak je verbonden ringen
Zo maak je een rammelaar
Zo maak je een opbergdoos
Zo maak je een ballenbaan

HET WORDT TIJD DAT WE ANDERS NAAR BABY'S GAAN KIJKEN

We hebben lang gedacht dat een baby niet begreep wat er om hem heen gebeurde. We dachten dat baby's 'niet veel konden.' 'Ze eten en slapen alleen, en ze huilen veel,' werd er gezegd. Een baby werd als breekbaar voorwerp behandeld. Er werd gezegd dat we ze goed moesten inpakken om ze te beschermen.

Daarna ontdekten we dat baby's juist in die eerste maanden heel veel leren, en werden wij pushende ouders. We pushten onze baby's om sneller en eerder dingen te leren. We vergeleken onze baby met andere baby's en waren bang dat ons kind zich niet snel genoeg ontwikkelde.

We kregen te horen dat we de beste spullen voor onze baby moesten kopen: het beste educatieve speelgoed, de beste kleding om elk deel van zijn lichaampje mee te bedekken, een steuntje voor het slapen, een apparaat waardoor hij sneller kon zitten, een bedje dat hem in slaap wiegde, allerlei soorten babyfoons en apps om alles goed te kunnen volgen.

Daar moeten we mee stoppen.

Focus je op het nieuwe leven dat je op de wereld hebt gezet. Kijk naar je baby om te ontdekken wat zijn specifieke behoeften zijn, wat hij wil leren en hoe jij hem daarbij op een bedachtzamer, rustiger manier kunt helpen.

Wat vind je ervan om je baby met respect te behandelen en toestemming te vragen of we hem mogen aanraken?

Wat vind je ervan om een baby eerst te observeren, in plaats van er meteen naartoe te rennen om alle problemen glad te strijken?

Wat vind je ervan om een baby als een sterk en capabel wezen te beschouwen, die alles voor het eerst ziet en de wereld om zich heen als ontdekkingsreiziger onderzoekt en ontdekt?

Wat vind je van het gegeven dat de baby vanaf de geboorte (en zelfs al in de baarmoeder) met al zijn zintuigen alles al in zich opneemt?

Wat vind je van het idee dat een luier verschonen, voeden en naar bed brengen momenten van verbinding zijn in plaats van klussen die haastig geklaard moeten worden?

Wat vind je ervan om het rustiger aan te doen en tijd te nemen voor taal en voor een gesprek, zelfs met een pasgeboren baby?

Wat vind je ervan om de baby de tijd te gunnen om op een eenvoudig matje te liggen, waarop hij zich kan uitstrekken en zijn eigen lichaam kan leren kennen?

Wat vind je ervan om een baby in een houding te dwingen waar hij nog niet klaar voor is, zoals rechtop zetten of de handjes vastpakken waardoor hij gaat lopen voordat zijn spieren daar sterk genoeg voor zijn?

Wat vind je van de wetenschap dat een baby referentiepunten heeft – zijn handjes, onze stem, de plek waar we hem voeden en de dagindeling – waardoor hij zich beter kan oriënteren?

Wat vind je ervan om niets te kopen waarvan wordt gezegd dat we het beslist nodig hebben, en in plaats daarvan een eenvoudige, prachtige ruimte voor je baby te creëren?

Wat vind je ervan om te horen dat elke baby een unieke ziel is en dat wij hun gids zijn op deze planeet en hen moeten helpen de beste versie van zichzelf te worden, zonder druk van ons en zonder dat ze zich verlaten voelen?

Wat vind je ervan om in het bos, op het strand, in het park of in de bergen te gaan liggen en hem het ontzag en de verwondering die de natuur in ons losmaakt te laten ervaren?

ONS MONTESSORIVERHAAL

Toen Simones eerste baby was geboren, was ze diep geroerd door het feit dat zij een nieuw leven had gecreëerd. Ze deed haar best volgens de informatie die ze had, maar rond de tijd dat haar zoon anderhalf was en ze de montessoribenadering ontdekte, werd alles pas echt duidelijk. En net als veel andere ouders had ze graag eerder over die aanpak gehoord.

Met haar tweede baby paste Simone alles wat ze over montessori had geleerd zo goed mogelijk toe. Ze voltooide meer dan vijftien jaar geleden haar montessoriopleiding; haar toenmalige baby's zijn inmiddels jongvolwassenen en via haar ouder-baby montessorigroepen in de Jacaranda Tree Montessori in Amsterdam helpt Simone gezinnen de montessoriprincipes bij hun baby's toe te passen.

Junnifa werkte als beleidsmanager bij een autofabrikant in Kentucky, toen ze montessori bij toeval ontdekte. Ze was met haar moeder, een lerares, mee geweest naar een montessorischool, en wat ze zag sprak haar zo aan dat ze besloot een introductie cursus van zes weken te volgen om meer over de montessoriaanpak te weten te komen.

Een week voordat ze van haar eerste kind zou bevallen behaalde Junnifa het AMI 0-3 diploma. Ze paste toe wat ze had geleerd en was verrast over de positieve effecten op haar ouderschap en haar kind. Om haar ervaringen te delen, begon ze een blog, nduoma.com. Ze wilde er dolgraag meer over leren en besloot haar kennis over de ontwikkeling van het kind uit te breiden. Ze behaalde de AMI-diploma's voor de leeftijdsgroepen 3-6 en 6-12 jaar, en voltooide de Resources for Infant Educators (RIE)-training.

Junnifa runt nu haar eigen school, de Fruitful Orchard Montessori School, in Abuja, Nigeria, waar ze met haar man en drie jonge kinderen woont. Junnifa is lid van de raad van bestuur van de Association Montessori International (AMI), de organisatie die door Maria Montessori is opgericht om haar werk in stand te houden en uit te dragen.

De geboorte van dit boek kwam moeiteloos tot stand. Junnifa was vanuit Nigeria naar Amsterdam gekomen voor een aantal bijeenkomsten van de raad van bestuur van AMI en ging naar Simone om bij haar thuis te eten. Het was de bedoeling dat ze zouden bijpraten, maar binnen een uur beseften ze dat ze allebei graag een boek wilden schrijven over montessori voor baby's. Toen Junnifa een paar uur later vertrok, hadden ze heerlijk gegeten en tevens de grote lijnen van het boek bepaald dat je nu in je handen houdt.

Alle ouders en kinderen kunnen voordeel hebben van de montessoribenadering, ook als de baby een paar weken, dagen of uren oud is – en zelfs al wanneer hij nog in de baarmoeder zit.

Baby's willen vanaf de geboorte van nature leren, maar het zijn geen holle vaten die gevuld moeten worden. Ze observeren alles. Ze communiceren met gekraai en verschillende manieren van huilen. Ze blijven altijd in beweging.

Zoals dr. Maria Montessori in haar boek *Het brein van het jonge kind* schreef:

[Een baby] is beslist niet passief. Hij is een actieve "zoeker" in zijn wereld en het is duidelijk dat hij allerlei indrukken opdoet. Hij is zelf op zoek naar indrukken.'

Wij hopen dat je met dit boek leert hoe je montessori vanaf de geboorte van je kind in je huis kunt integreren, hoe je op je huilende baby moet reageren, hoe je erachter kunt komen wat hij wil, hoe je je huis het beste kunnen inrichten, en op welke manier je als ouder moet opvoeden om een zelfbewuste baby te krijgen die klaar is om de wereld om zich heen met vertrouwen en respect voor zichzelf, anderen en de aarde te ontdekken.

WAAROM WIJ VAN BABY'S HOUDEN

Baby's vragen veel tijd, dat klopt. Ze maken ons 's nachts wakker, putten ons uit, en soms huilen ze uren achter elkaar en zijn ze ontroostbaar. Waarom houden we dan zo veel van hen?

Baby's zijn het toonbeeld van onschuld als ze ter wereld komen. Als je een pasgeboren baby ziet, zie je onbewust dat iedereen het leven op diezelfde manier is begonnen, zonder vooroordelen, zonder angsten en zonder bagage. Gewoon als zichzelf.

Baby's zijn onze hoop voor de toekomst. De geboorte van een kind en de hoop dat hij een goed leven krijgt, zorgen ervoor dat we hoop hebben op een betere wereld voor hem. We hopen dat ze het fijn vinden om dingen te leren, dat ze leren van de gemeenschap en van de aarde te houden en dat er geen geweld of oorlog meer is.

Baby's zien de wereld voor het eerst. We vinden het heerlijk om naar een baby te kijken die de wereld om zich heen opneemt. Zoals ze eruitzien en dingen voor de eerste keer onderzoeken. Ons gezicht, een blaadje, de zon die door de bomen schijnt. Het zorgt ervoor dat wij de wereld om ons heen weer met een frisse blik en vol verwondering bekijken.

Baby's geven niet zomaar op. Je kunt wel blijven kijken naar een baby die zijn voetjes probeert te pakken om die in zijn mond te stoppen en doorgaat totdat het eindelijk lukt. Een baby blijft tegen een bal aan een touwtje slaan totdat hij de juiste bewegingen onder de knie heeft. Als wij hun de kans geven leren baby's te volharden.

Baby's vertellen ons wat ze nodig hebben. Ze denken niet: is dit het goede moment om dat te vragen? Ze huilen om ons te vertellen dat ze een vieze luier hebben, of dat ze honger hebben of moe zijn, of dat ze genoeg hebben van waar ze ook maar mee spelen. Je kunt ze een tijdje afleiden, maar ze blijven volhouden totdat aan hun behoefte is voldaan. Die directheid is een heel handig trekje.

Baby's ruiken zo lekker. Ha! Maar het is wel waar. Waarom ruiken baby's zo lekker? Niets ruikt lekkerder dan een baby die net in bad is geweest.

Baby's zijn nieuw leven. Het is een geweldige ervaring om een nieuw leven te creëren. Daarnaast blijkt uit onderzoek dat het in ons zit om baby's te verzorgen. En we vragen ons af hoe iets wat zo klein is, zo perfect kan zijn.

WAT WE OVER BABY'S MOETEN WETEN

Vroeger groeiden de mensen vaak op met een heleboel baby's in hun nabijheid. We deelden ons huis met ouders en grootouders en neefjes en nichtjes; iedereen kwam voortdurend bij

WAT BABY'S ONS EIGENLIJK PROBEREN TE VERTELLEN

In plaats van snel van achteren opgepakt te worden voor een schone luier (of te horen dat het stinkt)...

willen ze ons kunnen zien en gevraagd worden of we ze mogen optillen, en daarop antwoord geven

In plaats van ze af te leiden als ze huilen...

willen ze dat we wachten, observeren en vragen wat ze nodig hebben, waarop we vervolgens reageren

In plaats van dat ze worden overprikeld...

willen ze een of twee dingen om mee te spelen

In plaats van ze te laten zitten of staan voordat ze daar klaar voor zijn...

willen ze dat wij hun eigen ontwikkeling volgen en willen ze die dingen zelf onder de knie krijgen

In plaats van ze voor een scherm te zetten...

willen ze contact met de echte wereld

In plaats van te denken dat ze het niet begrijpen...

willen ze dat wij vertellen wat er gebeurt en willen ze met respect worden behandeld

In plaats van onzinnige babywoordjes...

willen ze echte verbinding en gesprekken, en het liefst met verschillende personen

In plaats van het nieuwste op speelgebied...

willen ze een eenvoudige, uitnodigende ruimte om te ontdekken

In plaats van dat iedereen ze zomaar aanraakt of kust...

willen ze dat wij dat eerst vragen

In plaats van ze te onderbreken als ze spelen...

willen ze dat we wachten totdat ze niet meer geconcentreerd bezig zijn

In plaats van gehaast eten, badderen en verschonen...

willen ze die momenten gebruiken om contact met ons te maken

In plaats van gehaast door de dag te racen...

willen ze dat we ze vriendelijk, bedachtzaam en rustig behandelen

MONTESSORI- PRINCIPES VOOR BABY'S

2

Wat zeg je? Montessori voor baby's?

Een beknopte geschiedenis van Montessori

Wat is de montessorimethode?

Enkele belangrijke montessoriprincipes

De absorberende geest

Menselijke instincten

Gevoelige fasen

Gedrag observeren

De voorbereide omgeving

WAT ZEG JE? MONTESSORI VOOR BABY'S?

Misschien is dit je kennismaking met montessori, misschien ken je montessori maar wist je nog niet dat je die principes ook thuis of specifiek voor baby's kunt toepassen, of misschien ken je de montessorimethode voor baby's al. Dit deel is een introductie voor beginners of een opfriscursus voor gevorderden. Daarnaast geeft het een overzicht van de montessorioopvoeding en hoe die specifiek kan worden toegepast bij baby's.

Het montessorionderwijs vindt niet alleen plaats op school en blijft niet beperkt tot de traditionele opvatting van een leraar die een kind iets leert. Het heeft betrekking op alles wat we met kinderen doen en met alles wat ze vanaf het eerste begin ervaren.

De montessoribenadering is een filosofie die ernaar streeft de natuurlijke ontwikkeling van elk kind maximaal te stimuleren. Onderwijs wordt daarbij als een hulpmiddel beschouwd, gebaseerd op de gedachte dat deze manier van leren al vanaf de geboorte mogelijk is. Dat betekent dat het ook toegepast kan worden bij baby's.

'Het eerste leermoment vindt vlak na de geboorte plaats. Vanaf het moment dat de zintuigen van pasgeboren baby's indrukken van de natuur opdoen, onderwijst de natuur hen. Het vergt veel van een volwassene om geduldig af te wachten tot ze zich volledig hebben ontwikkeld.'

- Johann Heinrich Pestalozzi

EEN BEKNOPTE GESCHIEDENIS VAN MONTESSORI

Dr. Maria Montessori was een Italiaanse arts en wetenschapper met een achtergrond in de antropologie. Het montessorionderwijs vloeide voort uit haar werk met kinderen met leerproblemen. Dr. Montessori geloofde dat de kinderen ook hun geest moesten voeden, niet alleen hun lichaam. Ze vond dat ze meer gestimuleerd moesten worden en daarvoor gebruikte ze materialen en technieken die waren ontwikkeld door de Franse artsen Jean-Marc-Gaspard Itard en Edouard Seguin. Nadat ze een tijdje met de kinderen had gewerkt, schreef ze ze in voor een staatsexamen. De resultaten waren veelbelovend. De kinderen deden het erg goed en overtroffen alle verwachtingen, en ze vroeg zich af of de door haar ontdekte methode misschien ook geschikt zou zijn voor andere kinderen.

Toen er in San Lorenzo een nieuwe wijk werd gebouwd, werd Maria Montessori gevraagd klaslokalen in te richten voor de kinderen die in de buurt zouden komen wonen, en daarmee kreeg ze de kans haar ideeën uit te proberen op kinderen zonder leerproblemen. Ze noemde het Casa dei Bambini – het Kinderhuis.

Ze observeerde de kinderen bijna zoals een wetenschapper een experiment uitvoert. Ze maakte aanpassingen op basis van haar waarnemingen en was verbaasd door haar bevindingen. Ze ontdekte dat er veel misvattingen bestonden over kinderen, maar dat zij, mits ze de juiste omgeving hadden, konden opbloeien op een manier die niemand voor mogelijk had gehouden. Ze konden veel, ze waren voorzichtig, aardig en sociaal, en als er een rijke leeromgeving was om te ontdekken, onderwezen ze in feite zichzelf. Uit de hele wereld kwamen mensen naar het Kinderhuis in San Lorenzo om haar programma te bestuderen en haar opleiding te volgen. Vervolgens zetten ze, eenmaal weer thuis, hun eigen school en programma's op.

Haar opleiding werd vaak gevolgd door jonge moeders die met hun baby naar haar toe kwamen. Maria Montessori observeerde die baby's en zag dat ze zich veel bewuster van hun omgeving waren en meer konden dan de meeste mensen dachten. Dat wekte haar interesse. Ze bleef de baby's observeren en over haar ideeën schrijven. Later werkte ze samen met ziekenhuismedewerkers in de prenatale zorg en begon ze in Rome een geboortecentrum, een kleuterschool en het opleidingsprogramma Assistance to Infancy.

Maria Montessori raakte er steeds meer van overtuigd dat leren meteen vanaf de geboorte moet beginnen.

SLAAPKAMER

De slaapkamer is rustig en relaxed ingericht. Een matras op de grond doet dienst als vloerbed, een schapenvacht met een houten babygym als beweegruijnte, plus een lage open kast waarin eenvoudige activiteiten en speeltjes liggen. Op lage hoogte hangen botanische afbeeldingen zodat de baby daarnaar kan kijken als hij wakker is, en in de hoek staat een stoel om te voeden, zodat de baby 's nachts in zijn eigen kamer gevoed kan worden. De ruimte is veilig, dus de baby kan zijn omgeving veilig verkennen.

BEWEEGRUIMTE

Hier ligt een zacht kleed waarop de baby zich vrij kan bewegen, uitstrekken en zijn lichaam en de dingen om zich heen kan verkennen. Hij kan zichzelf zien in de spiegel en zijn lichaamsschema (hoe zijn lichaam in elkaar zit) in zich opnemen, en de baby kan zijn broertjes en zusjes die dicht bij hem met andere dingen bezig zijn ook zien. Langs de muur is een leuning bevestigd voor wanneer de baby zich tot staan kan optrekken en gaat lopen.

Een laag open kastje met een paar voorwerpen om te ontdekken staan onder handbereik - een *object permanence box* met een bal, grijpkralen een *palmar grasp cylinder*, een mandje met voorwerpen en een paar eenvoudige kartonnen boekjes.

Een plant en een wandkleed maken de ruimte vriendelijker en zorgen voor een aangename en uitnodigende aanblik.

EETRUIMTE

Een laag tafeltje en stoeltje zorgen voor een plek met babyafmetingen voor de eerste maaltijden en hapjes. Een blad met een klein glas en een kan met water staat klaar, naast een vaasje met een paar bloemen, en een placemat van stof laat zien dat we ook aandacht hebben voor de eetruimte van de baby.

De tafel is ongeveer 30 centimeter hoog en de stoel ongeveer 13 centimeter, zodat de voetjes de grond kunnen raken.

FAMILIEKAMER

Op deze foto zie je dat de baby deel uitmaakt van het gezinsleven. De baby heeft de ruimte om dingen te ontdekken - hij ligt op een schapenvel zijn grijpkralen te bekijken - terwijl hij ook kan volgen wat zijn broertjes, zusjes en ouders doen. Op de achtergrond zien we een boekenkastje met de boeken van de oudere kinderen en een grote puzzel op de mat naast de baby, dichtbij genoeg om hem te kunnen zien, maar veilig buiten zijn bereik.

GRIJPEN EN ANDERE MOTORISCHE ONTWIKKELINGEN

0 TOT 3 MAANDEN

heeft een grijpreflex

bekijkt eigen handen

grijpt naar dingen

3 TOT 6 MAANDEN

grijpt gericht

hanteert voorwerpen

klapt in zijn handen

6 TOT 9 MAANDEN

brengt voorwerpen van de ene hand naar de andere

kan dingen loslaten

pakt dingen met vingers

9 TOT 12 MAANDEN

maakt verfijnde bewegingen

beheerst de pincetgreep

Bewegingsmat

In de tweede maand kan je baby een ruim deel van de tijd die hij wakker is op de mat doorbrengen. Leg hem op zijn rug zodat hij voldoende bewegingsvrijheid heeft.

Het is nu tijd om over de beweegruiimte te lezen en die gereed te maken, als je het nog niet hebt gedaan (zie blz. 67). Veel van de activiteiten in dit hoofdstuk spelen zich af in de beweegruiimte.

Vloerbed

Een vloerbed kan de ontwikkeling van de grove motoriek stimuleren omdat je kind daarvoor kan en zelfs wordt aangespoord om te bewegen. Het vloerbed is een montessorialternatief voor een wieg. Hij bevindt zich heel dicht bij de grond en geeft de baby goed zicht op zijn omgeving. Hij kan vanaf de geboorte worden gebruikt, maar je kunt je baby er ook vanaf 3 maanden op laten slapen. Zelfs in gezinnen waarin co-slapen de norm is, kan een vloerbed gebruikt worden voor dutjes en voor een gedeelte van de slaapcyclus. Bij Junnifa was co-slapen met alle drie de kinderen de gewoonte, maar ze legde ze om zeven uur 's avonds eerst in hun vloerbed en nam ze pas in haar eigen bed als ze wakker werden voor de nachtvoeding. Als je naar je pasgeboren kind in het vloerbed kijkt, zie je dat hij zich onbewust beweegt. Vaak ligt hij anders dan hoe je hem hebt achtergelaten, maar vreemd genoeg vallen kleintjes niet uit een vloerbed. Ze bewegen zich heel langzaam en lijken zich bewust te zijn van de rand van de matras, waarna ze van richting veranderen of simpelweg stil blijven liggen.

Grijpkralen

In de eerste twee maanden beschikken baby's over een grijpreflex waardoor ze hun vingers sluiten om alles wat hun handpalm aanraakt. Tijdens de borstvoeding of op een ander moment kun je je vinger zachtjes in je baby's handpalm leggen waarna hij zijn vingers eromheen zal vouwen. Je kunt hem een lichtgewicht rammelaartje of een zijden kokertje gevuld met watten geven. Vergeet niet dat de primitieve reflexen na verloop van tijd door gebruik geïntegreerd raken, dus deze activiteit stimuleert het gebruik van die reflex terwijl hij ook de aandacht van de baby naar zijn handje brengt.

Kijkmobiles

In de eerste 3 maanden worden kijkmobiles het meest gebruikt in de beweegruiimte; in die periode zijn mobiles geschikt om grotendeels te voldoen aan de ontwikkelingsbehoeften van de baby.

De mobilesserie van montessori zijn met de hand gemaakt en kennen een specifieke volgorde. Ze kunnen zelfgemaakt zijn of gekocht worden en zijn geschikt voor baby's vanaf een paar weken; ze worden vervangen door andere mobiles naarmate de baby zich verder ontwikkelt. De mobiles stimuleren de ontwikkeling van je kind op verschillende manieren. Onder meer bij:

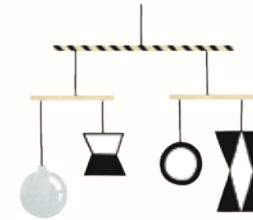
Zien: Baby's kunnen vanaf de geboorte de wereld om hen heen met hun ogen verkennen en in zich opnemen. Hoewel hun zicht niet meteen scherp is wordt dat geleidelijk beter, met name in een voorbereide omgeving. Met mobiles leren baby's een voorwerp volgen en erop focussen. De mobiles zijn mooi om te zien en voor de baby is het tevens een referentiepunt. De ontwikkeling van de ogen stimuleert ook de ontwikkeling van de grove en fijne motoriek.

Grove en fijne motoriek: In de eerste maanden werken baby's aan het onder controle krijgen van de nek- en armspieren. Wanneer ze naar de mobile kijken, volgen ze de bewegingen eerst met hun ogen en daarna ook met hun hoofdje door dat van links naar rechts te draaien, en vervolgens met hun torso en hele lichaam. Na een tijdje zal je kind ook naar de mobile reiken. In het begin is dat een onbewuste beweging, maar die herhalen ze telkens weer, waardoor ze controle krijgen over hun spieren, die steeds krachtiger worden.

Oriëntatie en aanpassing: Het is gebruikelijk om één mobile boven de bewegingsmat op te hangen, en omdat het een voorwerp is dat hij gaat herkennen, wordt het een referentiepunt voor de baby. De mobile wordt vervangen wanneer er geen interesse meer voor is of wanneer je vooruitgang ziet bij je baby, die duidelijk maakt dat hij toe is aan de volgende mobile. Het is het beste om je kind te laten toekijken als je de mobile vervangt. Al doende kun je tegen hem zeggen dat je de mobile gaat vervangen. Stel je voor dat je een kamer inloopt waar je vaak komt en je beseft dat die zonder jouw medeweten is veranderd. Stel je voor hoe vervreemdend dat zou zijn. Dat geldt ook voor baby's – zelfs nog meer dan voor volwassenen – en daarom brengen we veranderingen zo respectvol mogelijk aan, op een manier die hen niet gedesoriënteerd achterlaat.

Schoonheid: We hebben het al gehad over de absorberende geest van baby's en hoe ze de dingen die ze om zich heen zien in zich opnemen. De mobiles zijn prachtig, waardoor de baby schoonheid in zich opneemt.

Hieronder beschrijven we vier specifieke kijkmobiles, die ook als leidraad voor het kiezen of maken van andere mobiles dienst kunnen doen. Sjablonen voor de Munari- en Gobbi-mobile en de mobiles met dansers zijn te vinden op workman.com/products/the-montessori-baby.

De **zwart-witte (Munari-) mobile** is meestal de eerste mobile die we ophangen.

Uit onderzoek is gebleken dat pasgeboren baby's het liefste naar geometrische figuren in grote contrasten (zwart-wit) kijken, omdat de zenuwcellen in hun hersens die nodig zijn om te zien en de retina nog niet volledig ontwikkeld zijn – door naar contrasten te kijken wordt dat gestimuleerd.

De Munari bestaat uit zwart-witte geometrische vormen en een glazen bol die licht en andere voorwerpen opvangt en reflecteert. Deze mobile houdt de aandacht van een baby van slechts een paar dagen oud lange tijd vast. Deze mobile kan vanaf de geboorte in de beweegruijme van de baby worden opgehangen en ze kunnen ervan genieten zodra ze daaraan toe zijn. Bij Junnifa's kinderen was dat rond de tweede week.

De volgende mobile wordt de **octahedron** (achtvlak) genoemd. Hij is gemaakt van drie achthoekjes, meestal in de drie primaire kleuren. De achthoekjes worden volgens de origamitechniek gemaakt of door van rood, blauw en geel glanzend papier de juiste vormen te knippen en te vouwen. Door het glanzende papier vangt en reflecteert de mobile licht.

De derde mobile is de **Gobbi-mobile**, gemaakt in verschillende gradaties van dezelfde kleur. Hij bestaat uit vijf bollen van dezelfde maat in een steeds lichter wordende kleur. De bollen worden van licht naar donker opgehangen. De baby leert hierdoor kleine kleurverschillen zien, en als de mobile bij een zonnig raam wordt opgehangen, is hij leuk om naar te kijken. Elke bal werpt een schaduw op de volgende bal en kinderen zijn dol op deze mobile. De Gobbi-mobile wordt gemaakt door borduurgaren om bollen te wikkelen. We hebben ze ook in een gebreide, geverfde en gevlekte uit-